Lietas arhīva Nr. C-1236-18/11
ECLI:LV:DAUT:2018:0528.C33655717.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2018.gada 28.maijā
Daugavpilī

Daugavpils tiesas tiesnese V.Lāčplēse
izskatīja rakstveida procesā civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

A p r a k s t o

Apdrošināšanas akciju sabiedrība (turpmāk - AAS) "Balta" vērsās tiesā Civilprocesa likuma 30.^{3}nodaļas (likuma redakcijā, kas bija spēkā uz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi) kārtībā ar maza apmēra prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Prasītājs norādīja, ka starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļa īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas līgums SBD204204 ar darbības termiņu no 2014.gada 2.jūlija līdz 2014.gada 1.oktobrim. Ar minēto polisi bija apdrošināta transportlīdzekļa *MERCEDES BENZ*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, īpašnieka civiltiesiskā atbildība. 2014.gada 16.jūlijā atbildētājs, vadot minēto transportlīdzekli, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, kurā cieta automašīna *NISSAN 200SX*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. Atbildētājs atstāja notikuma vietu, neziņojot par to policijai, kas ir apstiprināts ar policijas izziņu. Prasītājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 328,64 EUR par bojātās automašīnas *NISSAN 200SX*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, remontu.

Atbildētājs tika lūgts labprātīgi atlīdzināt zaudējumus, bet visi brīdinājumi un pretenzijas tika ignorētas, kaut arī atbildētājs bija brīdināts par zaudējuma apmēru un likumiskiem procentiem.

Apdrošināšanas atlīdzība tika izmaksāta sakarā ar to, ka atbildētājs pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus un viņa rīcība bija prettiesiska. Tā kā atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus labprātīgi, prasītājs atbilstoši Sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai, ir pilnvarojis SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja zaudējumus tiesas ceļā. Līdz ar to prasītājam radās papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 EUR (fiksētā maksa 85,37 EUR PVN 21% 17,93 EUR) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana u.tt.). Prasītājs uzskata, ka atbildētājam ir pienākums segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā. Prasītājam nebūtu jācieš šie zaudējumi, ja atbildētājs savlaicīgi atlīdzinātu nodarīto zaudējumu par apdrošināšanas izmaksu.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda izveidošanas, uzkrāšanas un administrēšanas kārtība" 11.punktu, apdrošinātājs veic regulāros ikmēneša atskaitījumus no sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas prēmijām (turpmāk – regulārie ikmēneša atskaitījumi). Attiecīgi prasītājs arī veic atskaitījumus Garantijas fondā, līdz ar ko ir pamats piemērot judikatūru, proti, 2015.gada 30.jūnija Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumu lietā SKC-0093/2015. Minētajā spriedumā norādīts, ka pildot ar likumu noteikto pienākumu nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību (OCTA likuma 44.panta pirmā daļa), LTAB Garantijas fonda līdzekļus izlieto ne tikai apdrošināšanas atlīdzības izmaksai, bet arī ar to saistīto pasākumu finansēšanai. Attiecīgi līdzekļi, kurus prasītājs iztērēja zaudējuma piedziņai, ir piedzenami no atbildētāja.

Atbildētājs nav persona, kuras labā bija noslēgts apdrošināšanas līgums, viņu ar prasītāju nesaista līgumiskas attiecības, tāpēc šajā gadījumā nav piemērojamas likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astoto daļas un Komerclikuma 406.panta normas, kas ierobežo prasības celšanas termiņu ar trīs gadiem. Bez tam atbildētājam tika nosūtīts atgādinājums, ar kuru noilgums tika pārtraukts. Ņemot vērā, ka ar speciālo likuma normu nav noteikts īpašs termiņš regresa prasības celšanai, konkrētajā gadījumā ir piemērojamas Civillikuma normas, proti, 1895.pants, un termiņš regresa prasības celšanai ir vismaz līdz 2024.gadam, jo Civillikuma 1905.pants noteic, ka atgādinājums pārtrauc noilgumu.

Pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 2., 3.pantu, 41.panta pirmās daļas 1.punkta "c" apakšpunktu, Civillikuma 1753., 1756., 1775., 1779., 1784., 1895., 1905.pantu, prasītājs lūdza piedzīt no atbildētāja galveno parādu 431,54 EUR apmērā, likumiskos procentus 32,82 EUR, kopā 464,36 EUR, kā arī samaksāto valsts nodevu 71,14 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR un noteikt prasītājam tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Izpildot Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22}panta prasības, atbildētājam tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojuma veidlapa uz prasītāja norādīto atbildētāja dzīvesvietas adresi, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai. Ne tiesneses noteiktajā termiņā, ne līdz lietas izskatīšanas dienai atbildētājs neiesniedza tiesai paskaidrojumu par prasību. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Lietas dalībniekiem Civilprocesa likuma 250.^{22}pantā un 56.pantā noteiktajā kārtībā ir paziņots par tiesas sastāvu, izskaidrotas procesuālās tiesības un tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei. Neviena no pusēm nav lūgusi izskatīt lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē, līdz ar to tiesnese atzina, ka lieta izskatāma rakstveida procesā, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajā daļā noteiktajam.

M o t ī v u d

Ar izziņu par ceļu satiksmes negadījumu pierādīts, ka 2014.gada 16.jūlijā plkst.19.16 Rīgā, Aleksandra Čaka un Pērnavas ielas krustojumā ir noticis ceļu satiksmes negadījums – sadursme starp /pers. B/ piederošo transportlīdzekli *MERCEDES BENZ* ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kuru vadīja pats /pers. B/, un R.I. piederošo transportlīdzekli *NISSAN 200SX,* valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. No izziņas izriet, ka /pers. B/ ir atzīts par vainīgu šī satiksmes negadījuma izraisīšanā un viņam uzlikts sods, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{16}panta piekto daļu un 149.^{6}panta otro daļu.

Apdrošināšanas polise Nr.SBD204204, apstiprina, ka transportlīdzekļa *MERCEDES BENZ*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, īpašnieka (atbildētāja lietā) civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana tika veikta AAS "Balta", līguma darbības termiņš no 2014.gada 2.jūlija līdz 2014.gada 1.oktobrim, tātad uz ceļu satiksmes negadījuma brīdi apdrošinājuma līgums bija spēkā.

Ar tiesai iesniegtajiem dokumentiem (transportlīdzekļa *NISSAN 200SX,* valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, 2014.gada 25.septembra apskates protokolu Nr.519871/507920; 2014.gada 2.oktobra maksājuma uzdevumu Nr.5253943) pierādīts, ka AAS "Balta" par ceļu satiksmes negadījumā bojātā transportlīdzekļa *NISSAN 200SX,* valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, īpašniekam izmaksāja 328,64 EUR kā atlīdzību lietā 519871/507920.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar šā likuma 1770.pantu, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Savukārt saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta "c" apakšpunktu, apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas pēc ceļu satiksmes negadījuma, neievērojot šajā likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktās prasības, atstājis notikuma vietu.

Transportlīdzekļa *MERCEDES BENZ*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, vadītājs (atbildētājs) ir atzīts par vainīgu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā un ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes lēmumu ir sodīts par pārkāpumiem, kas paredzēti Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{6}panta otrajā daļā un 149.^{16}panta piektajā daļā (par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc ceļu satiksmes negadījuma, pārkāpjot noteikto kārtību). Līdz ar to secināms, ka prasītājs ir cēlis prasību par zaudējumu atlīdzināšanu atbilstoši likumā noteiktajam, un atbildētājam ir pienākums atlīdzināt zaudējumu, kas radies prasītājam saistībā ar prasītāja izmaksāto zaudējumu atlīdzību transportlīdzekļa *NISSAN 200SX,* valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, īpašniekam 328,64 EUR apmērā.

Prasītājs 2015.gada 8.janvārī nosūtīja atbildētājam pretenziju par regresa prasības atlīdzību, paziņojot atbildētājam par zaudējumu summu 328,64 EUR, un pieprasīja to samaksāt līdz 2015.gada 9.februārim. Bez tam prasītāja uzdevumā SIA "Julianus Inkasso Latvija" 2015.gada 7.aprīlī nosūtīja atbildētājam paziņojumu par zaudējumu atmaksu un pieprasīja līdz 2015.gada 7.maijam samaksāt zaudējumu summu 345,24 EUR apmērā, ko veido zaudējumu pamatsumma (parāds) 328,24 EUR un parāda atgūšanas izdevumi 17 EUR, kā arī brīdināja par zaudējumu summas nesamaksāšanas sekām. 2015.gada 9.novembrī SIA "Julianus Inkasso Latvija" ir nosūtījusi atbildētājam vēl vienu paziņojumu par zaudējumu atmaksu, pieprasot līdz 2015.gada 9.decembrim samaksāt zaudējumu summu 359,88 EUR apmērā, ko veido pamatsumma 328,24 EUR, likumiskie procenti 14,64 EUR un parāda atgūšanas izdevumi 17 EUR, kā arī brīdināja par zaudējumu summas nesamaksāšanas sekām.

Tiesa nepiekrīt prasītāja viedoklim, ka šai gadījumā nav piemērojami Komerclikuma 406.panta noteikumi par noilgumu. Šai gadījumā prasītājs ir komersants, apdrošināšanas līgumu slēgšana ir tiešā saistībā ar prasītāja komercdarbību, un regresa prasība pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu izriet tieši no komercdarījuma – obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas līguma, kas noslēgts ar atbildētāju. Līdz ar to Komerclikuma 406.pantā noteiktais trīs gadu noilguma termiņš ir attiecināms uz strīdus attiecībām starp prasītāju un atbildētāju.

Taču, ņemot vērā prasītāja atgādinājumus atbildētājam, pieprasot samaksu, tiesa atzīst par pamatotu prasītāja argumentu, ka noilguma tecējums ir pārtraukts, atbilstoši Civillikuma 1905.pantā noteiktajam. Tā kā pēdējais atgādinājums atbildētājam nosūtīts 2015.gada 7.aprīlī, bet prasība celta 2017.gada 22.decembrī, tad nav iestājies arī Komerclikuma 406.pantā noteiktais triju gadu termiņš prasības celšanai. Bez tam arī atbildētājs nav cēlis iebildumus pret prasījumu un nav atsaucies uz noilguma iestāšanos.

Ar 2011.gada 12.oktobra Sadarbības līguma Nr.01490-05-11, kas noslēgts starp AAS "Balta" un SIA "Julianus Inkasso Latvija" izrakstu, 2016.gada 20.oktobra pilnvaru, SIA "Julianus Inkasso Latvija" 2017.gada 14.decembra faktūrrēķinu Nr.22607 un 2017.gada 19.decembra maksājuma uzdevumu Nr.22424 pierādīts, ka prasītājam sakarā ar parāda atgūšanu radās papildu izdevumi 103,30 EUR.

Ņemot vērā izveidojušos tiesu praksi (skat. Latgales apgabaltiesas 2017.gada spriedumus lietās Nr.CA-0059 un Nr.CA-0048), atzīts, ka izdevumi par lietas administrēšanu uzskatāmi par zaudējumiem un pieskaitāmi atlīdzināmajai zaudējumu summai saistībā ar ceļu satiksmes negadījumu, tiesa secina, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenami arī ar lietas administrēšanu saistītie izdevumi 103,30 EUR apmērā, kā to lūdzis prasītājs un par kuru samaksu tiesai iesniegti pierādījumi.

Prasītājs lūdza piedzīt no atbildētāja arī likumiskos procentus 32,82 EUR, kas aprēķināti par laiku no 2015.gada 9.februāra līdz 2017.gada 15.decembrim, norādot, ka likumiskie procenti tika aprēķināti no zaudējuma pamatsummas 328,64 EUR un procentu pieaugums apturēts, sasniedzot 10% no parāda summas.

2015.gada 8.janvāra pretenzijā par regresa prasības atlīdzību prasītājs noteica atbildētājam termiņu zaudējuma samaksai līdz 2015.gada 9.februārim. Prasītājs norādīja, ka atbildētājs šai termiņā netika samaksājis prasītājam zaudējumu summu, un tiesai nav iesniegti pierādījumi par pretējo.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktās norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu un šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem, bet šā likuma 1765.panta pirmajā daļa likumisko procentu apmērs ir noteikts 6% no simta gadā.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nav samaksājis prasītājam zaudējumu summu prasītāja noteiktajā termiņā, tiesa atzīst par pamatotu prasītāja prasījumu par nokavējuma procentu piedziņu par prasītāja norādīto laiku.

Atbildētājs nav apstrīdējis prasījumu pēc būtības, nav apstrīdējis arī prasītāja norādīto zaudējumu apmēru, ne arī nokavējuma procentu aprēķinu, nav iesniedzis pierādījumus, ka līdz prasības celšanai vai līdz lietas izskatīšanas dienai būtu atlīdzinājis prasītājam zaudējumus pilnībā vai daļēji .

Pie šādiem apstākļiem tiesa secina, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenama zaudējumu summa 431,54 EUR apmērā, ko veido prasītāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 328,24 EUR un izmaksas saskaņā ar Sadarbības līgumu 103,30 EUR, un likumiskos procentus 32,82 EUR, kas aprēķināti par laiku no 2015.gada 9.februāra līdz 2017.gada 15.decembrim.

Prasītājs lūdza noteikt tam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam apstiprināmas tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātās pamatparāda summas (galvenā parāda) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punktā paredzēto procentu pieauguma aprobežojumu. Ņemot vērā, ka ar spriedumu tiek noteikts termiņš tā labprātīgai izpildei, tad tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus prasītājam iestājas tikai ar sprieduma spēkā stāšanos.

Vienlaikus no atbildētāja prasītāja labā piedzenami arī prasītāja samaksātie tiesāšanās izdevumi, kā to paredz Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa: valsts nodeva 71,14 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR apmērā, ko prasītājs samaksājis, iesniedzot prasību tiesā, pavisam 74,44 EUR.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.^{1}pantā noteikto, atbildētājam jānoteic termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

R e z o l u t ī

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 8.-15., 93., 97., 193.-195., 41., 204.^{1}, 250.^{25}pantu, 41.panta pirmo daļu, tiesa

n o s p r i e d a :

apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta" prasību **apmierināt**.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, juridiskā adrese: Raunas ielā 10/12, Rīgā, zaudējumu 431,54 EUR (četri simti trīsdesmit viens *euro* un 54 centi) apmērā, likumiskos procentus 32,82 EUR (trīsdesmit divi *euro* un 82 centi), kas aprēķināti par laiku no 2015.gada 9.februāra līdz 2017.gada 15.decembrim, un tiesāšanās izdevumus 74,44 EUR (septiņdesmit četri *euro* un 44 centi), pavisam 538,80 EUR (pieci simti trīsdesmit astoņi *euro* un 80 centi), samaksu veicot apdrošināšanas akciju sabiedrības "Balta", pārstāvja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, norēķinu kontā Nr.LV61HABA0551008868793, akciju sabiedrībā "Swedbank".

Noteikt apdrošināšanas akciju sabiedrībai "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Noteikt /pers. B/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā 20 dienu laikā. Apelācijas sūdzība iesniedzama Daugavpils tiesā.
Pilna sprieduma sastādīšanas datums 2018.gada 28.maijs.

Tiesnese V.Lāčplēse